

**ZIUA ZERO
CONTACTUL**

Viitorul sosește mai repede decât ne
putem da seama.

MICHAEL CRICHTON

Clasificarea evenimentului

Probabil că Paulo Araña era plictisit în momentul în care a reînceput totul. Plictisit și somnoros. Mai avea un an până când urma să se pensioneze de la Fundația Națională pentru Amerindieni din Brazilia, cunoscută mai adesea sub acronimul său din limba portugheză, FUNAI. Acest *sertanista*¹ în vârstă de cincizeci și ceva de ani, care-și petrecuse cariera ocupându-se de protejarea habitatului încă sălbatic al Braziliei, se găsea la marginea unei suprafețe imense aflate sub protecție guvernamentală ce se întindea de-a latul bazinului amazonian. Stătea sub un bec pâlpâitor alimentat de un generator electric și era cuprins de o stare de somnolență cauzată de căldura tot mai intensă a dimineții și de sunetele familiare ale junglei neîmblânzite de dincolo de fereastra deschisă a stației sale de monitorizare.

Paulo avea un exces de cel puțin treisprezece kilograme și transpira copios în uniforma măslinie oficială FUNAI. Stătea așezat în fața unui birou vechi din metal pe care fusese îngrămădită o mulțime eterogenă de aparate electronice. După cum îi stătea în fire, se uita în jos, către poala sa, concentrat să ruleze manual o țigară cu degete butucănoase, dar surprinzător de agile.

¹ Specialist în protecția zonelor sălbatice din centrul Braziliei (în limba portugheză în original).

Mișcărilor îi erau sigure și rapide, fără ezitări, fără niciun tremur, în ciuda favoriților cărunți ce-i împodobeau obraji și a vederii tot mai slabe în ultima vreme.

Pe când își aprindea bricheta și pufăia mulțumit din *cigarro*, Paulo nu a observat lumina roșie de avertizare care pălpăia pe monitorul computerului.

Doar o mică scăpare, cel mai adesea inofensivă, însă în această dimineață avea consecințe care începuseră deja să crească exponențial. Luminița nevăzută era ascunsă în spațele marginii răsucite a unui bilețel galben lipit pe monitor (îndrumări către un loc de pescuit din zonă). Pălpăise neobservată încă de la sfârșitul după-amiezii precedente.

Pixelii pălpăitori indicau startul unei situații de urgență globale.

La trei sute de metri înălțime, un vehicul aerian fără pilot (UAV) construit în Israel, de mărimea unui autobuz școlar, zumzăia constant deasupra junglei amazoniene. Era poreclit *Abutre-rei* – „regele vulturilor” în limba portugheză. Roțile îi erau acoperite de noroiul roșiatic din junglă, semn că folosisese o pistă de decolare improvizată, iar fuzelajul alb era pătat de insecte strivite. Drona era totuși aerodinamică precum o pasăre de pradă și ducea cu gândul la un obiect produs într-un viitor îndepărtat care călătorise înapoi în timp pentru a survola acest tărâm preistoric.

Drona *Abutre-rei* executa o misiune fără sfârșit, baleind înainte și înapoi peste oceanul verde al coronamentului junglei ce se întindea de la un orizont la altul. Ochiul negru și impasibil al obiectivului camerei foto cu autocurățare și stabilizare giroscopică era îndreptat spre sol, iar o unitate radar de bandă ultra-largă cu apertură sintetică model Seeker ilumina în mod invizibil terenul complex prin intermediul unor pulsuri sincronizate de unde radio care

penetrau ploaia, praful și ceața. Înainte și înapoi, înainte și înapoi. Drona era special construită pentru monitorizarea mediului înconjurător și pentru fotogrammetrie, creând și recreând neobosită o hartă de rezoluție ultraînaltă a bazi-nului amazonian.

În stația de monitorizare, Paulo privea cu un singur ochi imaginea care se reconstruia continuu pe monitor. Din când în când, câte un norișor de fum albăstrui și puturos ieșea din *cigarro*-ul îmbibat de salivă pe care-l morfolea în colțul gurii.

Totul s-a schimbat la ora 14.08.24 UTC.

În acel moment, pe imaginea compozită a fost adăugată o nouă fâșie verticală din terenul cartografiat de dronă. Lumina de avertizare nevăzută a fost mutată cu cincizeci de pixeli la stânga și a început să se ițească de sub bilețelul galben.

Uluit, Paulo Araña s-a uitat fix la punctul roșu care pălpâia.

Înregistrarea camerei web recuperată ulterior ni-l arată cum clipește disperat, încercând să vadă mai bine. A smuls apoi bilețelul și l-a mototolit. Punctul se afla lângă o imagine în miniatură a ceva descoperit de *Abutre-rei* în junglă. Ceva ce Paulo nu avea cum să-și explice.

În cadrul FUNAI, Paulo Araña se ocupa de monitorizarea și apărarea unei zone de excludere instituite în jurul extremității estice a cursului superior al Amazonului – mai bine de optzeci de mii de kilometri pătrați de junglă sălbatică. Era o comoară naturală neprețuită, gazda celei mai mari concentrații de biodiversitate de pe Pământ, dar și un *terra indigena* ce adăpostea aproximativ patruzeci de triburi amazoniene izolate, enclave ale unei civilizații omenești care nu intrase aproape deloc în contact cu tehnologia și cu maladiile lumii înconjurătoare.

Date fiind bogățiile sale naturale neprețuite, terenul se afla sub asediu constant. Ca o armată de termite, localnicii pauperi erau motivați să se strecoare în zonele aflate sub protecție guvernamentală pentru a pescui în râurile virgine

sau pentru a braconea specii protejate valoroase, iar tăietorii de lemne erau tentați să doboare uriașii *kurama*, cedri care pe piața neagră puteau aduce mii de dolari; ultimele pe listă erau, bineînțeles, hoardele de *narcotraficantes* ce se opreau aici în drumul lor din sudul Braziliei spre America Centrală și care constituiau o amenințare constantă și brutală.

Apărarea regiunilor sălbatice cerea o atenție fermă.

Paulo a apăsat scurt, cu un deget pătat de nicotină, butonul ce-l activa pe Marvin, un program de computer stocat într-o cutie de plastic bej înfiptă sub biroul său. Obținută cu ani în urmă, în urma unui proiect de cercetare în colaborare cu un program american pentru absolvenți, cutia uzată nu avea nicio caracteristică remarcabilă în afara unui abțibild decolorat cu un personaj din desenele animate *The Simpsons* lipit pe carcasă.

Dar cutia lui Marvin adăpostea în interior o rețea neurală sofisticată – un sistem expert care fusese antrenat pe imagini a mii de kilometri pătrați de junglă reală și pe mai bine de o sută de milioane de imagini simulate.

Marvin putea identifica precis o pistă de aterizare lungă de patru sute de metri exploatată de traficanții de droguri într-o zonă îndepărtată din junglă, sau drumurile forestiere care se împleteau ca urmele de melci în pădurile adânci, cu arbori mai înalți lăsați intenționat neatinși pentru a oferi acoperire, ba până și ocazionalele *maloca*¹ ridicate de triburile izolate – întrezăriri rare și intime ale unei alte lumi.

Cel mai important era însă că programul scana în câteva secunde, la rezoluție extrem de înaltă, douăzeci și cinci de

¹ Colibe tradiționale din lemn și din paie tipice populațiilor indigene din bazinul amazonian. Adăpostesc de obicei numeroase familii în încăperi separate și dispun de spații comune și de grădini bine cultivate.

kilometri pătrați de teren – o realizare imposibilă chiar și pentru oamenii cei mai dedicați misiunii lor.

Paulo știa că Marvin este *muito inteligente*, dar programul refuzase din start noile date, ca fiind neclasificabile. Algoritmul nu mai văzuse niciodată în toți petabiții săi de date cu care fusese încărcat și instruit.

De fapt, era vorba despre ceva ce nu mai văzuse nimeni niciodată.

Outputul anunța simplu: „REZULTATE CLASIFICARE: NECUNOSCUȚ”.

Programul nu oferise nici măcar vreo distribuție a probabilităților.

Lui Paulo nu-i plăcea deloc. A scos un icnet de surpriză, iar țigara a început să-i tremure pe buza de jos. A tastat rapid, a mărit imaginea miniaturală și a studiat-o din toate unghiurile disponibile, cu speranța că o va respinge ca fiind o eroare. Nu avea însă rost – imaginea aceea atât de stranie refuza să se lase explicată.

Din adâncurile junglei se înălța ceva de culoare neagră. Ceva foarte mare.

Paulo a alungat cu o clătinare a mâinii fumul de țigară, apăsându-și abdomenul proeminent de marginea rece a biroului din metal. S-a uitat chiorâș la ecranul a cărui luminozitate scădea, cu fața tot mai aproape de el. Pielea capului pleșuv îi era acoperită de sudoare rece și sclipea în lumina puternică a becului de deasupra.

– Nu, a fost înregistrat Paulo mormăind în barbă. *Isto é impossível.*

A apăsat un comutator de pe imprimanta 3D ponosită și a așteptat nerăbdător în vreme ce datele brute asociate imaginii au fost transferate spre aparatul pătrășos. În stație s-a răspândit curând mirosul de ceară fierbinte al plasticului topit, când matricea de lasere pulsatorii a început treaba. Centimetru cu centimetru, pe platanul imprimantei a crescut un strat dur

de plastic. Secundă după secundă, masa informă de plastic s-a solidificat într-o hartă topografică tridimensională.

Plasticul alb spălăcit se înălța în forma detaliată a coronamentului junglei, semănând destul de bine cu un răzor de conopide.

Instinctiv, Paulo și-a rulat și aprins încă o țigară, încercând să nu privească noua lume care creștea încetișor din masa topită informă. Straturile se întăreau în câteva secunde și alcătuiu rapid o machetă la scară a junglei. Șuierând ușor, Paulo și-a trosnit pe rând încheieturile degetelor, privind în gol și fumând în tăcere.

În rarele ocazii când Marvin oferea probabilități de clasificare de sub 80%, era sarcina lui Paulo să determine, în final, despre ce era vorba. Pentru asta utiliza o metodă perfecționată cu grijă, complet inaccesibilă computerelor: simțul tactil.

Atingerea este cea mai veche abilitate senzorială a oricărei forme de viață. Trupul uman este acoperit aproape în totalitate cu receptori tactili. Circuitele neuronale ale sistemului somatosenzorial se întrepătrund cu multe alte sisteme asociate simțurilor în moduri neștiute și prea puțin studiate. Deosebit de sensibili sunt mecanoreceptorii din buze, limbă, tălpi și mai ales din vârfurile degetelor.

Acesta era talentul lui Paulo – unul dintre domeniile în care omul era superior mașinii.

Cu ochii pe jumătate închiși, bărbatul a început procedura printr-un contact static, plasându-și ușor cele opt burice ale degetelor pe suprafața machetei. Cu grijă, a început să apese constant pentru a stabili valorile tactile de referință. În cele din urmă, și-a mișcat metodic degetele în lateral peste vălătucirile meticuloase redată ale coroanei de vegetație.

Antrenată corespunzător, puterea de distingere a receptorilor tactili din piele poate să întrecă acuitatea vizuală. Fiecare centimetru din textura machetei corespundea cu aproximativ patruzeci de metri de teren real, astfel încât

rezultau contururi ce puteau fi detectate numai cu ajutorul unei rezoluții spațiale cutanate mult superioare oricărei analize computerizate a imaginilor, indiferent cât de inteligentă ar fi fost mașinăria care o realiza.

Paulo putea să-și treacă degetele peste coronament și să simtă dacă un șir de date neclasificabile corespundea devastării neregulate a drușbelor care tăiaseră o pistă de aterizare sau malurilor netede ale unui nou afluent nevinovat al unui râu mai mare.

Cu ochii închiși și cu țigara atârându-i moale în colțul gurii, Paulo s-a relaxat și și-a îndreptat chipul spre tavan. Măinile sale întinse au trasat suprafața junglei de parcă bărbatul ar fi fost un zeu orb ce atingea chipul planetei.

În clipa în care degetele lui iscoditoare au găsit conturul dur și nenatural al... anomaliei, Paulo Araña și-a înăbușit un vaiet slab ce lupta să-i urce în gât. Orice ar fi fost acolo, chiar exista. În preajma ei nu treceau însă drumuri. Nu prezenta niciun semn care să indice o construcție. Nu era posibil să existe – acolo, în depărtare, singură și colosală printre arborii primordialii –, totuși la atingere era la fel de reală ca țepii aspri de barbă de pe obrajii săi.

Obiectul din junglă se înălța cu cel puțin treizeci de metri deasupra vegetației sălbatice care îl înconjura, lung și ușor curbat, asemănător cu o baricadă. Pângărea sanctitatea unei jungle altfel imaculate pe o întindere de mii de kilometri pătrați. Și părea să fi apărut din neant.

În jurul perimetrului structurii, Paulo discerneva o fărâmuțare a terenului. Era textura pieirii – mii de arbori neprihăniți doborâți sau bolnavi. Obiectul necunoscut era un fel de flagel, care polua tot ce se afla în preajmă.

Paulo a stat o bună bucată de timp, gândindu-se dacă avea rost să emită o alertă pe aparatul radio FUNAI vechi, pe unde scurte, de pe birou. Ochii i s-au plimbat peste cadranele sale argintii, în vreme ce generatorul bârâia în afara

stației, producând bruma de curent electric necesară pentru a menține contactul dintre stația izolată și restul lumii.

Bărbatul s-a ridicat de la birou și a pipăit orbește pe sub sertare, până când degetele i-au trecut peste cartea de vizită lipită dedesubt. Pe ea era scris numărul de telefon al unui tânăr american care intrase de curând în contact cu Paulo.

Individul susținuse că era om de afaceri și-i explicase că un vehicul spațial al chinezilor se prăbușise de curând în zona respectivă. Firma sa era dispusă să plătească gras pentru orice informații despre el. Paulo presupusese (și continua să presupună) că americanul căuta rămășițele unui accident aviatic, deși nu-i spusese asta. Nu chiar. Îi zisese în schimb, textual, să-l anunțe dacă observa „orice pare ieșit din comun”.

Chestia cu care avea de-a face acum era cu siguranță ieșită din comun.

Paulo și-a folosit palmele pentru a șterge pelicula de transpirație ce-i acoperea fața de parcă ar fi plâns, s-a uitat la cartea de vizită și a format numărul pe telefonul de pe birou.

Un bărbat cu accent american a răspuns la primul apel.

— Mă bucur că m-ai sunat, domnule Araña, i-a spus vocea. Am făcut bine că am avut încredere în tine.

— Știi deja? a întrebat Paulo, aruncând o privire spre monitorul computerului.

— Marvin m-a anunțat imediat cum ai înregistrat clasificarea de anomalie, i-a răspuns vocea. E mai inteligent decât pare la prima vedere.

Americanii și șmecheriile lor nu încetau să-l uimească pe Paulo. Un popor aparent atât de încrezător și de onest – tot timpul cu zâmbetul pe buze... și totuși.

— Și acum ce-ar trebui să fac? a întrebat Paulo.

— Te poți relaxa, domnule Araña. Oamenii noștri se vor ocupa de asta. Vei fi bine răsplătit pentru ajutorul acordat. Sunt curios însă ce crezi că este.

— Știu că nu-i o eroare, *senhor*. Chiar există acolo. Am atins-o.

— Și atunci?

Paulo s-a gândit o clipă înainte să-i răspundă.

— Este un flagel. Ucide tot ce atinge. Dar nu voi putea să-mi dau seama niciodată ce este.

— De ce?

— Pentru că chestia aia... n-a fost construită de mâini omenești.